

Délvidék

Bácskai Napló
Politikai napilap
Felelős szerkesztő: Kónya Lajos

MEGJELENIK	
mindennap délután vasár- és ünnepnap kivételével.	
Szerkesztőség és kiadóhivatal:	
Szabadka IV. Rákóczi-ut 26.	
Telefon: 300.	
ELŐFIZETÉSI DÍJAK:	
Helyben házhoz hordva	
egész évre	14.40
fél évre	7.20
negyed évre	3.60
egy órára	1.20
Vidékre postán küldve	
egész évre	17.40
fél évre	8.70
negyed évre	4.35
egy órára	1.40

Az idén vége lesz a háborúnak.

— A pápa békeakciója sikerül. —

London, aug. 15. A pápa békejavaslatát osztrák és német tervnek tekintik.

Berlin, aug. 16. A Lokalenzeiger szerint olyan finom diplomatáról, mint a pápa, nem tehető fel, hogy ily javaslatot tegyen, mielőtt meg nem győződne arról, hogy nem fogja mereven elutasítani a két hatalmi csoport. Valószínű, hogy rövid idő alatt megkezdődnek a béketárgyalások és még ez évben vége lesz a háborúnak.

Változik a miniszterelnök.

— Esterházy után Serényi? —

Budapest, aug. 16. A miniszterelnökválságról szóló hírek egyre határozottabb formákat öltenek. Bizonyos, hogy Esterháznak vagy szabadságra kell mennie, vagy végleg távoznia kell egészségi okokból. Kormányválságról azonban szó sem lehet. Lehetséges, hogy a miniszterelnök egy reszort-tárcát vállal, valószínűen pénzügyminiszter lesz, mert így alkalma nyílnék hosszabb időre szabadságra menni. Utódjául Andrássyt, Serényit és Návayt emlegetik. Az a bécsi hír, hogy Serényi már megbízatást is kapott volna, még nincs megerősítve.

Az olaszok is békét várnak ez évben.

Lugano, aug. 15. Meda olasz pénzügyminiszter egy beszédben kijelentette, hogy a kitartás meghozza a kulturvilág békéjét még ez évben.

Hurcolják az atyuskát.

London, aug. 15. Pétervárról jelentik: A volt cárt és családját teljes titokban ismeretlen helyre vitték. A helyet később közlik. Az elszállítás a kormány határozata alapján történt, a munkástanács megkérdezése nélkül.

Csapataink újabb győzelmei a Moldvában.

— Üldözünk két hadsereget. —

Berlin, aug. 15. A Wolff-iroda jelentése szerint a keleti harctéren Tarnopoltól délkeletre páncélautomobilokkal támogatott orosz támadások állásaink előtt összeomlottak. Az északi Szeret és a Zbruc között fokozódott a tüztevékenység. A Trotusul-völgyében az ellenség erős tehermentesítő támadásokkal igyekezett fedezni a 2. román és a 4. orosz hadsereg belső szárnyainak visszavonulását. Csapataink Soveján tul előrenyomultak. Mackensen hadseregénél oszlopaink követik a Putna két oldalán északkelet felé visszavonuló ellenséget. A hegyvidék szegélyén a Panciutól északnyugatra fekvő Straonit elfoglaltuk. A Szeret-lapályon a nyugati folyóparton fekvő Baltaretu-hídfőt, amelyet az ellenség szívesen védelmézett, elfoglaltuk. Az oroszok és a románok véres veszteségeiken felül 3000 foglyot, több ágyut és számos gépfegyvert veszített.

Szabadka legújabb diszpolgára.

— A törvényhatósági bizottság rendkívüli közgyűlése. —

(Saját tudósításunk.) Szabadka város törvényhatóságának mai rendkívüli közgyűlését Bíró Károly dr. polgármester nyitotta meg 10 órakor és ő is elnökölt a gyűlésen.

Purgly — diszpolgár.

A polgármester megnyitó szavai után Völgyi János dr. főjegyző felolvassa a volt főispánnak, Purgly Sándornak a törvényhatósági bizottsághoz intézett bucsulevelét, melyet annak idején ismertettünk lapunkban. Ebbe a bucsulevelbe közbe volt szurva a polgármester neve is, melynek hallatára szüneti nem akaró viharos éljenzésben törtek a jelenlevők.

A tanács mély sajnálattal veszi tudomásul a volt főispán távozását, aki „fáradtságot nem ismerő ambícióval viselkedett a közügyek iránt és minden közügyet szíve melegevel istápolta”. Benne látta a tanács az erők egyesítésének a zászlóhordozóját a közöttünk eltöltött 7 év alatt.

A bucsulevelét jegyzőkönyvben megőrökíti a tanács javaslatára. Azonkívül javasolja a tanács, hogy diszpolgárnak válasszák meg. Diszpolgárjelölést készítene, melyet Törley Gyula indítványára küldöttség nyújt át Purgly Sándornak. Ezenkívül megfestetik arcképét és függesztik a közgyűlési teremben.

A javaslat elfogadása után még Bíró Károly dr. és Kiss József dr. főügyész mondott pár szót.

A közzelelmezés megoldása.

A közzelelmezési bizottság.

A közzelelmezés ügye következett. Az ügyosztály 2 részre oszlik: az adminisztratív ügyek elintézése és az élelmiszervásárlásra jogosító jegyek kiadására felállított hivatal. Az egész élén a polgármester által megbízott tanácsnok áll. A számadásokat 4 tisztviselő végzi. Ezeknek külön díjazását a tanács már részben folyósította. Az alakított közzelelmezési bizottság 21 tagból áll: 7 termelő, 7 fogyasztó és 7 kereskedő.

Az ellátatlanok gabona-szükséglete.

Azoknak, akik saját maguk nem képesek beszerezni a gabonát, a város szerzi be. Erre 1 millió kölcsönt vehet fel a város. Neoresics Szaniszló a város eme kötelességének teljesítésében olyan tettet lát, mely önmagát dicséri. — Ez olyan demokrácia, — mondta Nevresics — melynél nagyobb Magyarországnak se kell.

Örlési vám százaléka.

A törvényhatóság, mint minden tanácsi javaslatot, erre vonatkozó-

an is elfogadta a tanács javaslatát, mely szerint a malmesok 8 százalék vámost szedhetnek, 2 százalékot pedig porlásra számíthatnak fel. Minden méter gabonából tehát 72 kilo liszt és 18 kilo korpajár annak, aki gabonát visz örlésre.

Segély-ügyek.

Több harctéri szolgálatot teljesítő városi alkalmazott jelentkezett újabban, hogy részükre az államsegély terhére ruhafelszerelési segélyt állapítsanak meg. Azonkívül a közgyűlés megszavazott ruhabeszerezési segélyt azoknak is, akik nem szorosan vett közigazgatási funkciót teljesítenek. Ezt a segélyt a házipénztár terhére utalják ki. Mindkét esetben — dr. Kiss József városi ügyész indítványára — azonnal.

A bérkocsidíj-ügye.

A szabadkai bérkocsisok kérvényt intéztek a törvényhatósághoz és kérték, hogy tekintettel az erőtakarmány nehéz beszerzésére, emeljék a viteldíjat. A kérvényt a törvényhatóság ma tárgyalta. A tanács, mint referált, javaslatot nem készített, mert most érkezett le egy ajánlat, mely szerint a korpaközpont szárított vért utal ki a bérkocsisok részére. A viteldíj fel-emelését illetően a helyzet kialakásától teszik függővé a döntést, melyet a legközelebbi közgyűlésig halasztottak el.

A „Buczka” kérvénye.

A „Buczka” gyümölcsértékesítő és szeszfőző szövetkezet kérvényt nyújtott be a törvényhatósághoz, mely 10.000 koronáért átengedte a Sándori-uti kiskertek egy részét, mert a jövő évben e helyről a kiskerteket innen más helyre helyezik.

A közzelelmezési ügyosztály tisztviselőinek tiszteletdíja.

A közzelelmezési ügyosztály élén dr. Winkler Imre pénzügyi tanácsnok áll. A közgyűlés a polgármester előterjesztésére 3000 korona tiszteletdíjat szavazott meg részére. Alapffy István rendőrkapitánynak, — mint az utalványkiállító hivatal főnökének 200 koronát. Prokesch Imre, Schwimmer Izidor és Tóth István tisztviselőknek pedig 150—150 korona tiszteletdíjat. Ezzel a közgyűlést dr. Bíró Károly polgármester délután fél 1 órakor berekesztette.

Kávéházakban kérje a „Délvidék”-et

A buzaliszt, rozsliszt és korpa legmagasabb ára

A hivatalos lap kormányrendeletet közöl a buzalisztért és rozslisztért, valamint a buzakorpáért, rozskorpáért és árpakorpáért követhető legmagasabb árak megállapításáról.

A buzakorpáért, rozskorpáért, valamint az árpakorpáért — korpa alatt érte az említett gabonanelemek minden egyéb őrlési hulladékát (konkoly, stb.) is — követhető legmagasabb ár augusztus 15. napjától kezdődőleg a magyar szent korona országainak egész területére nézve 25 koronában állapítatik meg. A buzalisztre, rozslisztre, buzakorpára, rozskorpára és árpakorpára nézve megállapított legmagasabb árakat, amelyek magukban foglalják a rakodó állomáshoz való szállítás költségét is, métermázsánként (100 kg.) tiszta sulyra, zsák nélkül, az átvétel helyén és készpénzfizetés mellett történt eladás esetére kell érteni.

A legmagasabb ár zsák nélkül lévén értendő, az eladó a zsák sulyát az eladott liszt sulyába nem számíthatja be. Az eladó az általa szolgáltatott zsák árát külön felszámíthatja. A kereskedelemügyi miniszternek jogában áll a zsákért felszámítható legmagasabb árt rendelettel szabályozni. A lisztért a közvetlen fogyasztás céljait szolgáló forgalomban (kicsinyben vagy részletkereskedésben) követhető legmagasabb árt a törvényhatóság első tisztviselője állapítja meg. A törvényhatóság első tisztviselője által megállapított árt az Országos Közéletnevelési Hivatal elnöke a szükséghez képest megváltoztathatja.

Bácsbodrog vármegyében, Baja Szabadka, Ujvidék és Zombor törvényhatósági joggal felruházott városokban az árak a következők, métermázsánként értve:

1. *Buca.* Finom tézsliszt és dara K 135—
Főzsliszt K 59—
Kenyérliszt K 40 50
 2. *Rozsliszt* 65—
- A rendelet tegnap, aug. 15-én lépett életbe.

A szabadkai honvéd lábadozó dicsérete.

Magas vendége volt tegnap a 6. honvéd gyalogezred Helasi-uti lábadozó osztagának. *Bujarics* altábornagy, a gyalogezred főfelügyelőjének a helyettese szemlélte meg a katonák gondozását. A talált szép rend és tisztaság fölött teljes megelégedésének adott kifejezést és köszönetet mondott örökényi *Bonta* István őrnagy-parancsnoknak a példás vezetésért.

Az altábornagy nagyon meg volt elégedve mindennel, amit látott és kijelentette, hogy az összes lábadozó osztagok közül ez az egyedüli igazi rendes, amellyel mindenki meg lehet elégedve és ilyen szép rendet még sehősem látott, mint itt. Többször is köszönetét nyilvánította ezért *Bonta* őrnagynak, aki valóban pártatlanul atyai módon gondoskodik a szabadkai beteg és rokkant honvédekről, miként azt a *Delvidék* a múlt évi szeptember 11-én kimerítően ismertette.

Jóllakhatnak ezentul a szabadkai tisztviselők.

Miklós Imre ünneplése a közös konyha első ebédjén.

(Saját tudósításunk.) Tegnap pontban fél egy óra nyílt meg a szabadkai tisztviselők közös konyhája. Oláh Ferenc ítélőtáblai bíró akadályoztatása miatt *Weiss Aladár* dr. kir. ítélőtáblai bíró nyitotta meg a konyhát szép és lendületes beszéddel. Ennek a konyhának a létesülése — mondotta — már kezdettől fogva olyan szépen bontakozott ki és oly örömmel jöttek össze ide a tagok, hogy azt kívánjuk, minél jobbabb életü legyen és minél jobban meg legyen vele mindenki elégedve. Az eddigi jelekből erre meg is van a feltétlen biztosíték.

A mai nehéz viszonyok között a tisztviselőknek 99 százaléka a szó szoros értelmében másra nem bír keresni, mint arra, amit megesszik. De akkor sem bír olyan helyzetbe jutni, hogy jóllakjék. Most azonban ezzel a konyhával olyan könnyítés esett rajtuk, amely a Tisztviselő-Otthon jóléti intézményének legszebb példája.

Igazi lelkesedéssel ünnepelték aztán *Miklós* Imre üzletvezetőségi tisztviselőt, aki megteremtette a konyhát. Ilyen ünneplésre példát 6 — mint bevalija — életében még sohasem látott.

Válaszában kifejtette, hogy amilyen erővel a konyhát sikerült létrehozni, úgy fogja annak az

ügyeit továbbra is intézni és ha Isten élteti, mához egy évre, *Nagyboldogasszony* napján a konyhában ingyen ebéddel és vacsorával vendégelik meg a tisztviselőket. Kinyilatkoztatta továbbá, hogy egy év múlva már a tisztviselőké lehet az összes berendezés is, teljesen díjtalanul.

A Tisztviselő-Otthon működésének legszebb hajtása ez a konyha. Délben és este mindenki úgy jóllakott és oly jól érezte magát, hogy azt mondták, mióta az Otthon fennáll, ilyen kedélyes ebéd és vacsoraidejük még nem volt. Az előre bejelentetknél jóval nagyobb számban mentek oda étkezni. *Mindenki jóllakott*: ez a fő. Az ünneplő társaság az éjjeli órákban oszlott szét. Előfizető van 70 és esetről-esetre bejáró 15—20. Előfizetni mindig lehet, de az otthon tagjai előnyben részesülnek.

Ez a siker megmutatja, hogy ma a gyomor az ur. Ha az embernek tele van a gyomra és olesón van tele, akkor jól el tud szórakozni s van kedve és ideje olyan ügyek megbeszélésére is, melyek éhes gyomorral sohasem jutottak volna eszébe. Ez a konyha nagyon szépen meg fogja csinálni a szabadkai tisztviselők összetartását és szervezését.

Tanítás az elemi iskolákban szept. 1-től jun. végéig.

— Kiknek nem kell iskolába járniuk? —

A törvényen alapuló iskolakötelezettség érvényesítése tekintetében az iskolabjárás kötelezettségének korlátozása, a szorgalmi idő megállapítása és a tankötelesek összeírása ügyében az elmúlt három háborus esztendőben tett intézkedéseken szerzett tapasztalatok alapján szigorító módosításokat tett *Apponyi Albert* kultuszminiszter és az 1917—18. iskolai évre a következőképpen rendelkezett:

1. Az elemi népiskolák mindennapi tanfolyamának I—III. osztályaiban mindama városokban és községekben, ahol tanító van és tanterem rendelkezésre áll, miként rendes időkből, a tanítási évszeptember hó elején kezdődik és június hó végéig tart és az említett osztályokra utalt tankötelesek kivétel nélkül kötelesek az iskolát az egész tanévben át látogatni. Az elemi népiskolák IV—VI. osztályaira utalt tanköteleseket ellenben valamint az elemi népiskola általános és gazdasági ismétlő tanfolyamára utaltakat csak október hó elejétől május hó végéig kötelezi a miniszter az iskola látogatására.

2. A törvényhatósági jogú és a rendezett tanácsú városokban az elemi iskolák IV. osztályainak is szeptember hó elejétől június hó végéig kell működniük.

3. A törvényhatósági közigazgatási bizottságok olyan községekben, ahol polgári, vagy középiskola, illetőleg középfoku szakiskola van s abba a helybeli elemi iskolák tanulói jelentékeny számban szoktak átlépni, az elemi iskolák IV. osztályaira és az ezekre utalt tankötelesekre nézve a 2) pont intézkedésének megfelelő működést,

illetőleg iskolába járást saját hatáskörükben elrendelhetik.

4. Az elemi mindennapi iskola IV—VI. osztályaira, a kisegítő iskolákra és az ismétlő tanfolyamokra utalt 9—14 éves tanköteleseknek a helyi iskolai hatóságok az iskolabjárás alól a gazdasági, ipari, háztartási és egyéb munkákban való részvétel céljából, ideértve a hadicélokot szolgáló munkálatokat is, az iskolai év elejétől az iskolai év végéig felmentést adhatnak, de csakis nagyon kivételes esetekben, amikor t. i. az illető tankötelesre az otthoni munkákban, pl. a háztartásban, a gazdasági munkában, állatörzésnél vagy kenyérkereső ipari, vagy házi ipari munkában a család létfenntartása érdekében feltétlenül szükség van (pl. az apa a haretéren van, vagy már nem él, az anya beteg.) Végül a tankötelesek összeírását rendeli el mindazokban a községekben, melyekben legalább egy elemi népiskolában rendszeres oktatás folyik és az összes városokban.

Ezt a rendeletet a miniszter megküldte az egyházi főhatóságoknak is. *Várady* érsek most értesíti róla az iskolákat.

Valódi amerikai fogak és fogsorok

Különlegességek fogászati munkákban, arany és platinából, valamint arany és platinafogak, koronák és hidak, ugyszintén szájpadlás nélküli fogak. Foghuzás teljesen érzéstelenítve és fogtömések (plombok). **Schäffer Géza** vizsgázott fogtechnikus, Szabadka, Kossuth-u., Prokes-ház.

Telefon interurban 561.

Olcsó világ.

Hát még ilyen is van? Kérdezi bizonyára mindenki. Még van. Hol és merre található, azt is elmondjuk olvasóinknak.

Egy 23-as baka írja tudósítónak a frontról, hogy miután a Zborowtól egész a Zbruczig, a galiciai-orosz határfolyóig kergették a muszkát, ebben a melegben kissé megállapodtak, megpihennek. Miután a fronton a szabad természetben a katona étvágya kitünő és pénze is van bőven, szabad idejükben széjjelnéznek a jó életmódhoz szokott bácskai vitézek, nem kaphatnának-e valami jó harapni valót ott fent a kis Tajna folyó mentén is. Es legnagyobb ámulatukra és örömükre, meg is találták és kapták mesés olcsó áron mindazt, amit csak egy harcos szemé-szája kívánhat. Egy liter méz ára 3 korona, a tyuk 4 K, egy pár kaesa 6 K, liba 8—10 K. Mindehhez járul fűszer gyanánt a gyönyörű szép dohány, amelyet ott mindenki maga természet földjén.

Férfi is van elég otthon Kelet-Kaliciában, mert 1914-ben, az általános mozgósítás alkalmával csak azok vonultak be, akik béke idején tényleges katonák voltak. Selegeink tehát ugyancsak gyorsan zavarhatták az orosz, hogy kénytelen volt mindent ily bőségben visszahagyni. Meg is érdemlik hőseink, hogy annyi és oly nagy fáradság, küzdelem után ily jó módba és világba jussanak. Kívánjuk, hogy még sokszor legyen ily szerencsésük.

Csavargónak ne adj szállást!

Békeidőben még szívesen adtak mindenütt szállást a hajléktalanoknak; de most, mikor férfiak nem igen vannak a háznál, veszedelmes dolog ez is. Ezt bizonyítja a következő eset. *Bacsics Palkovics* Félixné vucsidoli nyugati ugarszé-li lakos panaszt tett a csendőrségnek, hogy egyik délután beállított a lakására egy *Halász* Viktória nevű leány s tőle éjszakára szállást kért. Az asszony szívesen befogadta a hajléktalant, aki azonban másnap reggel nem igen készült távozni. Ezért *Palkovicsné*, aki a mezőre ment reggel dolgozni, három apró gyermekének a gondozásával bízta meg. Mikor azonban este visszatért a munkából, arra már a nő eltávozott a gyermekek mellől. Az asszony fáradtan lefeküdt és csak másnap vette észre, hogy eltűnt a székereiből minden felsőruhája, összesen 15 darab, köztük egy seilyenszoknya is. A csendőrség nyomozást indított a tolvaj után és megtudta, hogy azt a kiskunhalasi határban fogták el csavargásért. Ott a lopást is beismerete, de a lopott ruhákat már eladta. Athozták tehát a szabadkai ügyészséghez s a törvényszéken foljeltették.

— Gyermekek uzonnája a Király születésnapján. A Fehér Kerest-Egyesület 100 koronát adott a gyermekeknek. Az összegből a kis csemeték holnap Pálicson a gyermekszanatóriumban uzonnát kapnak.

NAPI HIREK.

— A király születésnapja. Aug. 17-én van apostoli királyunk harmadik születésnapja. Soha magyar király komolyabb időkben nem lépett trónra, soha nagyobb sullyal nem nehezedett magyar király fejére Szt. István koronája. Soha magyar királyért nem kellett annyit imádkozni, mint most, eme szörnyű időkben. Ifjú jó királyunk kéri is hű népei imádságát, az ő kívánságára volt július elseje az egész monarchiában az imádság napja. Legyen az imádság napja augusztus 17-ike is, hogy áldja meg Isten királyunkat és hazánkat mielőbb a boldog békevei. — A Szent Teréz-templomban délelőtt 10, a gör. kel. szerb templomban pedig 11 órakor lesz az ünnepi hálaadó istentisztelet. A Teréz templomban 17-én és 20-án az ünnepi misén *Süveges Aranka* fog énekelni.

— Diszsihely és siremlék Gyóninak Budapesten. Gyóni Gézának haláláról a Petőfi Társaság is távirati értesítést kapott a krasznajarszki fogolytáborból. A Társaság elnöksége erre elhatározta, hogy akciót indít a költő-tagtárs hamvainak hazakoztatala érdekében. A költő hamvai részére diszsihelyet kér a fővárostól, a temetést maga rendezi és a sír felé emléket állít. Minthogy a társadalom körében már önkéntes mozgalom indult meg a hazaszállítás költségeinek gyűjtésére, a Petőfi Társaság elnöksége az akció egységességének érdekében kéri mindazokat a testületeket és magánosokat, akik a kegyeletes mozgalomban részt kívánnak venni, hogy részvételük minden kérdésében forduljanak Pakots József titkárhoz (Budapest, VI., Bajza-utca 21. szám.)

— Te Deum Csernovic visszavételért. A most dúló háborúnak ránk nézve egyik legvigasztalóbb eseménye az, hogy Galicia és Bukovina majdnem teljesen felszabadultak az ellenség uralma alól, Csernovic, Bukovina fővárosa ismét a miénk lett és győzelmes csapataink tovább üzik az ellenséget. Amint háborus szorongatásaink közepette ismételtén a sorsunkat intéző mennyei Atyához fordultunk segítségért, írja legújabb körlevelében *Várady L. Arpád* kalocsai érsek — úgy most is, midőn kéréseink kegyes meghallgatása felett örvendezünk, illő és igazságos, hogy a győzelmet adó Isten oltára előtt térdre hullva mondjunk szívbeli köszönetet a vett jótéteményekért. Erre való tekintettel az egyházmegye minden templomban e hó 15-én, vagyis Nagyboldogasszony ünnepén a szent mise előtt Te Deum volt. A szabadkai Szent Teréz-plébánia templomban is szerdán délelőtt volt az istentisztelet.

— Kitüntetések. *Signum Laudis* kaptak a kardokkal: Wolvovits Dezső 23-as tart. főhadnagy, Zádor Albert, Milnoi Hahne Rezső, Főgel Henrik 23-as és Vig Lajos 86-os hadnagyk. — *Arany érdemkeresztet* kapott a vitézségi érem szalagján Macher Kálmán 86. gyalogezredbeli tart. egészségügyi hadnagy.

— Előléptetések a szabadkai postahivatalnál. A szabadkai postahivatalnál első osztályú tisztekké léptek elő: Ujvári István, Fábán

Jenő, segéd-tisztekké: Balázs Mátyás, ifj. Buter József, első oszt. kezelővé: Szebenyi Ferenc, második oszt. kezelővé: Molnár István, Petkovics József, Hegedüs Mihály, segédellenőrré Ujváry József, Bujdosó Lajos, műszerésszé Rosta Ödön, első osztályú kezelőnévé: Kolos Aladárné.

— Megjelent a Katonalap. Megtörténtek már legnagyobb részben a nagy előkészületek. Tegnap egész nap lázas munkával verték a sátorcölöpöket Palicsra a katonák. Mint egy óriási vásár, olyannak látszik a nagypark. Nyüzsgők forognak benne, katonák és érdeklődők. Buzdításul és felvilágosításul megjelent már az aug. 20-i nagy nap emlékére a *Katonalap* is, mely már kapható 50 fillérért. A gyönyörű vezércikk az elesett honvédek özvegyeinek és árváinak a sirását eseteli. Ezekkel szemben tartozásunk van. Rójjuk le egy részét a katonanapon, melynek nemes eszméjét *Marton Aladár* ezredes, a 6. honvéd pótzászlóalj érzőszívű parancsnoka vetette fel. A lap belsejében Kosztolányi Dezső, Fenyves Ferenc dr., Handelsmann Havas Károly, Mórincz Zsigmond, Pakots József, Bács Imre, Pirovsky Lajos cikkei s Gyemlay László, Ráskai Ferenc, Balázs Béla, Löwenberg Jenő költeményeit és sok más aktuális apróságot találunk.

— Több lisztet kap a városi lakosság. Nagy Ferenc dr., az Orsz. Közelelmezési Hivatal új alelnöke gondoskodik a városi népről is. Kijelentette, hogy az a szándéka, hogy a városi lakosság számára havonként és fejenként megállapított 7 kilogramnyi kvótát, amely az Ausztriával és Németországgal folytatott tárgyalások eredménye, azon a címen, hogy főzésekben, nevezetesen burgonyában csekélyebb a termés, *havonként és fejenként 1 kilogramm és 10 dekával felemelteti*. Egyben javasolni fogja azt is, hogy a városi lakosságnak egyszerre adassék ki három hónapra a gabona, illetve a lisztmennyiség, azonkívül pedig az aránylagos korpamenyiség is, hogy semmi hátrányban se legyen azokkal szemben, akik maguk őrlették meg előre megvásárolt gabonájukat.

— Megjött a segéd-tanítók ruhasegélye. A vallás és közoktatásiügyi miniszter ma leiratban értesítette a várost, hogy a községi és felekezeti segéd-tanítók ruhabezserzési segélyét a szabadkai m. kir. állami adóhivatalnál kiutalta.

— A palicsi tombola. Igen nagy ünnepi közönség részvételével folyt le tegnap este a tombola Palicsra. Az óriási közönség már fél 9-kor ott tolongott (mert erre az időre hirdették a kezdetet), de csak 9 után kezdődött, mint rendszeren. A kétszárnyu nagy disztükröt mint tombolát *Kövágó* Etel nyerte meg.

— Megnyílt a palicsi kiállítás. A Percel-Oláh-Gellért-Keller-féle kép- és szoborkiállítást tegnap délután 4 órakor ünnepélyesen megnyitotta a palicsi Vigadó különtermében *Szalay Mátyás* rendőrkapitány, aki szép beszédet mondott. Hangoztatta, hogy a háboru alatt az emberi elme igen sok

nagy dolgot alkotott s a képző- és szépművészet is lelkes művelőkre talált. A képek és szobrok közt egyetlen pillanatra kiragadjuk magunkat a háborus emlékek nyomaszó hatása alól. Igen sokan érdeklődtek a képek és szobrok iránt és késő estig gyönyörködtek bennük. A kiállítás még egy héttig nyitva lesz, d. e. 8—10 és d. u. 3—9 óráig. Beléptidj 1 kor. a katelógussal együtt.

— Szörnyű halál a vonat tetején. Rengeteg az utas mostanában. Mindig kerülnek a vonat tetejére is. Tegnap délután *Balács Antal* 42 éves honvéd fejét, ki a kocsit tetején ült, szétzúzta a Majsai-uti felüljáró gerendázata. A holttestet beszállították a Bezerédy-hullaházba.

— Vasuti karambol. Indián vasuti karambol történt ma délelőtt. Szabadkáról több segédkocsi ment ki munkásokkal.

— Leesett a szekérről. Pap Jánosné, szül. Szabó Galita Julia 50 éves szegedatókházi asszony leese a kocsijáról és súlyos sérüléseivel a szabadkai köz-kórházba hozták. Az átokházi rendőrség megkereste a szabadkai, hogy az asszonyt hallgassák ki. De a súlyosan sérült asszonnal még nem lehet beszélni.

— Megszúrták — a háboru miatt. A tompai legények igen harciasok, különösen otthon. Tegnap is összekülönböztek egymással — a háboru miatt. *Fenyvesi István* 27 éves legényt ugy oldalbaszúrták a társai, hogy vonaton kellett behozni Szabadkára a köz-kórházba.

— A cirkusz bohócai. A Henrik frontcirkusz megkezdte már előadásait. Különösen kiválik a két zenebohóc, kiknek egyike igen sokoldalú tehetségű lóvágó, zenész és bohóc egy személyben. A cirkusz még itt marad Szabadkán.

SPORT.

„Bácska“ Sz. A. C. Szabadkai S. E. 3: 1 (2: 1). Szép számú közönség előtt nyerte el „Bácska“ a legjobb szabadkai csapat címét. Alig egy hete, hogy nyilvánosan szerepel, máris meglepő eredményeket ért el. Négy nappal ezelőtt a helybeli M. T. E-t győzte le impozáns gólaránnyal, tegnap pedig a Sport-Egylet felett aratott fölényes győzelmet. A játék, eltekintve a Sport-Egylet néhány játékosának szándékos durvaságaitól, elég nivósnek bizonyult, Bácska kezdte, hamar fölénybe került, de akciót balszerencse kíséri, ami a csatársor erélytelenségét bizonyítja. Az első gólt S. E. éri el a védelem hanyagsága révén. Bácska állandó fölénytel játszik, egy-két gyenge lerohanást kivéve állandóan a Sport kapuja előtt folyik a játék. Végre Bácska fölénye a gólokban is mutatkozik. A 30. percen a jobbszélső beadását Marei II. három lépésről góllá értékesíti. Ugyancsak Marei fejeli öt perc múlva a jobbszélső centeréből a második gólt is. Harmadikat a II. félidőben tizenegyesből Kocsimár révén éri el Bácska. A mezőny legjobb embere *Kalácsics* (Bácska) volt, kapcsolásait és észszerű labdaosztogatásait gyakran honorálta tapssal a közönség. Igen kiválóan és agilisán játszott *Polyákovits* is. Jók voltak a hávéddek is. A csatársorban egyedül Marei II. mutatott kielégítő formát, de tőle is több energiát és rutint várunk. A balszélső a csapat *Achilles-sarka* volt. Egyáltalán nem tudott beleilleszkedni az együttes-

Léha Bogkop

— Köz kívánatra —
pénteken s szombaton kerül színre a

Maharadsa gyöngy

keleti regény 4 felvonásban. Főszereplő: GUNNAR TOLNAISS. Kezdeté fél 6 és este fél 9 órakor. Ünneppnap 4—6 és fél 9 órakor.

KORZÓ MOZI

szombaton, vasárnap és hétfőn

a tizedik isonzi Csata

A háboru igazi tükre.

A filmtechnika csatája.

Hőseink küzdelmeinek és szenvedéseinek a sajtóhadiszállás által megörökített jelenetei.

Az előadások kezdete: szombaton 6 és fél 9, vasárnap: 2, 4, 6 és 1/29 órakor.

— Ognyanov Szvetozárt fölmentették. A cs. és kir. hadosztálybíróóság most ítélkezett *Ognyanov Szvetozár* dr. szabadkai ügyvéd-jelöltnek, a szabadkai 86-ik gyalogezred önkéntesének bűnygyében. Ognyanov 1915. június másodikán egy vendégidőben többek előtt így nyilatkozott. Az első Isten, a második Putnik és a harmadik Pasic! A katonai ügyesség izgatás és hazaárulás büntette miatt emelt vádat ellene. Azzal is vádolták, hogy mikor már Szerbiával hadiállapotban voltunk, akkor is Szerbia mellett foglalt állást és az uralkodóház ellen és a király, mint legfőbb hadur ellen izgatott Ognyanovot a vád és következményei alól felmentette. Az ítélet indokolásában megállapítja a bíróság, hogy Ognyanov, bár szerb nemzetiségű, még ittas állapotában is csupán akkor dicsérte Pasicot, amikor arról volt szó, hogy Szerbia különbékét köt.

be, töméntelen szép akciót tett tönkre állandó lesben állásával. Ha nem állt ofseidban, akkor állandóan az összekötője hátán lógott, melynek munkáját alaposan hátráltatta. Ezért nem bírta kijátszani Marci II. a megszokott formáját. A Sportban a kapus játéka keltett feltűnést. Tauszig Imre (M. T. K.) jól bíraskodott, csak a faultokra nagyobb gondot kellett volna fordítania.

A II. kerületi Futball-Club és a Bácska II. is mérköztek tegnap, (2-1) arányban a Bácska javára. A II. ker. F.-C. lelkes csapata erősen iparkodik, agilis elnöke, Bence Sándor vezetése alatt.

Közgazdaság.

Mennyi gabonát lehet visszatartani? A kormány rendelete szerint gazdasági szükséglet címén csak akkora készlet feloldása igényelhető, illetve ily címen csak akkora készlet vásárolható, mely a gazdasági eselések és alkalmazottak konvenciójára, lelkészeknek, tanítóknak, a más egyházi személyeknek, továbbá a községi (kisbirtokossági) alkalmazottaknak természetben kiszolgáltatandó járandóságra, az időszaki (vándor) munkások élelmezésére, arató-, eséplő-részre, vetőmagra, az állatállomány eltartására és hizlalására feltétlenül szükséges. *Vetőmag* címen a bevetendő területhez arányítva csak annyi termény feloldása igényelhető, illetve ily címen csak annyi termény vásárolható, mint amennyit az illető vidéken rendszerint 1 kat. holdra felhasználni szokás. Ez a mennyiség azonban buzánál 100, rozsnál 110, árpánál 100, zabnál 90, zabosbükönynél 90 (ebből árpa, vagy zab, vagy a kettő együttvéve legfeljebb 65, büköny legalább 25 kg), kölesnél 20 kg-ot meg nem haladhat. Az állatállomány szükségletének megállapításánál csak a gazda rendes állatlétszáma vehető számba. Az állatállomány szükségletére búzát, rozst, kétszerest és kölest felhasználni egyáltalán tilos. Egy ígáló részére évi 5, ha nehéz munkát végez 7, ménes részére 12, egy éven alóli csikó részére pedig egész évre 2 métermázsza zabot lehet visszatartani. Sertésállomány eltartására általában árpa, zab, fel nem oldható és nem vásárolható. Kivételt képez a tenyészkan, melynek részére 2 mázsa zab vagy árpa és a tenyészkoeca, melynek részére a szaporulattal együtt más-

fél mázsa árpa oldható fel, illetve vásárolható. Sertésállomány hizlalására csak annyi sertés után lehet szemes takarmányt számításba venni, ahány sertés a termelő háztartásában és gazdaságában rendszerint természetbeni ellátást élvező személyek részére az 1917-18. gazdasági év alatt szükséges. A feloldható árpamennyiség sertésenkint 5 mázsát meg nem haladhat. Az oly termelő azonban, kinek tengeritermése is van, árpát csak a malacok részére és pedig kocánként 50 kg-ot, továbbá a hizók részére és pedig egyenként csak 2 mázsát tarthat vissza.

Főszerkesztő: Pinterits Károly igazgató, Budapest.
Főmunkatárs: Dr. Fontányi József ügyvéd, Szabadka.

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szent Antal Nyomda és Irodalmi Vállalat mint szövetkezet könyvnyomdájában Szabadkán, Rákóczi-utca 20. szám

Felelős szerkesztőnk telefonszáma: **Palics 34.**

Hirdetéseket felvesz a „Délvidék” kiadóhivatala.

Használt tankönyveket

magas áron vásárlunk vagy ez évben szükségesre becsreljük. Mielőbb vásárolja meg mindenki szükséges

iskolakönyveit

leszállított áron, amíg a készlet tart!

Tisztelettel
Lipsitz és Lampel
könyvkereskedés és antikvárium Rudics-utca, a Zsidó templom mellett. Telefon 604.

Eladó k
négy szobás családi
házak
Palicson.
Cím a kiadóhivatalban.

Palicson
négy szobás családi
ház
eladó.
Cím a kiadóhivatalban.

Temesvártól

30 kilométernyi távolságban 393 és 480 katasztrális hold első minőségű

szántóföld

egy tagban, nagy gazdasági épületekkel, egyben vagy külön-külön

eladó.

Legközelebbi vasuti állomás 6 kilométer. Vogel Antal bankigazgató, Temesvár, Holló-utca 25. szám. Közvetítés nincs kizárva.

Viszketegység, sömör, rüh

bajt leggyorsabban elmulasztja a Dr. Fleisch-féle eredeti

„Barnazzir”

Nines szaga, nem piszkít. Mindig eredeti pecsétetes dr. Fleisch-féle kórjűnk. Próbátégely 1:60, nagy tégely 3 kor. - családi tégely 9 korona. -

Kapható Szabadkán: Decsy Gyula „Szt. Teréz” c. városi gyógyszerárúháza I. kör, Deák-utca, Kiskápolna mellett.

Rabics-féle ház

I. kör Kölesei utca 275. szám alatt

eladó.

Bővebb értesítés dr. Pleszkovits Lukács ügyvédirodájában naponta d.e.9-11-ig kapható

A legjobb és legelőkeltebb

daráló

kis és nagy gazdaságok részére nélkülözhetetlen

Kicsérélhető hengerrendszer.

Ára 75 korona.

Azonnal szállítható. Előlegül 10 kor. küldendő. Megrendelhető pontos cím :: és vasutállomás megjelölésével. ::

SOHR PÁL

acélárú különlegességek gyári raktára
Somogyiszil.

IZLÉSES ÉS OLCSO ÜZLETI LEVÉL-
::: PAPIROK ES BORITÉKOK A :::

SZENT-ANTAL KÖNYVNYOMDÁBAN

..... SZEREZHETŐK BE.

Horvát Országos Bank R. T. fiókja, Szabadka.

Központ: Osijek Flókok: Szabadka, Zagreb, Karlovác, Novi Cirkenica.
Befizetett alaptőke 10.000,000 és tartalékalap 2.000,000 K.

Elfogad: betéteket könyvecskékre és folyószámlán a legkedvezőbb feltételek mellett. — A betétekre a moratórium rendelkezései nem vonatkoznak és azok megállapodás szerint fizetnek ki.

Vesz és elad: mindenféle értékpapírokat (állami címleteket, zálogleveleket, sorsjegyeket stb.) külföldi érc- és papirpénzeket és az összes egyéb értékeket napi áron.

== **Atvesz letétbe és kezelésre értékpapírokat.** ==

Folyósít: Jelzálogkölesönöket földbirtokra és nagyobb városokban házakra.

Kibocsájt: 4½ és 5% (utóbbiak 3% nyeresémmel) pupillaris biztosságú, adómentes, mindenféle óvadék céljaira alkalmas zálogleveleket.

FINANCIROZ ipari és kereskedelmi vállalatokat, végez birtokparcellázásokat és elfogad ingatlanokra vonatkozó kommissionális megbízásokat.

VÉGZILEGELŐNYÖSEBB feltételek mellett az összes banküzleteket, továbbá bürzei és kommissionális megbízásokat.

Árusztály: Árusít előnyös áron: legjobb belföldi gyártmányú arató-, fűkaszálo- és vetőgépeket, eséplőgépgarnitúrákat kukorica-kapáló és sormivelő ekéket, boronákat, szeckavágó-, daráló-, valamint egyéb gazdasági gépeket.